

Plymouth, Pa. 30 Rugpjūčio.

Liudnas naujienas pranesa 8 num: „Ukininko“ apie mūsų brolius tėvynėje, ant kurių valdžia užsipūlė, buk tai jėlipinę lietuviszkus atsizsaukimus prie stulpų, kad lietuviai reikalautu nū valdžios sugrazinimo lietuviszkos spaudos ir kitų tiesų kaipo lygus vieszpatystės gyventojai. Valdžianieko negalėtu mums padaryti jei ne *judoszai* kurie iszdūda savo brolius žandarams, turėdami jėib kokį ant jų piktumą. Kratos lietuviszkų rasztų teipgi neapsistojo ir eina savo paprastu keliu. Kratos veik visados atsitinka ant nurodymo judoszių. Teip Naujamiestyje (Suvalkų gub.) davatka *Pabionė Peczkaičiuė* apskundė vieną moteriszkę žemskiams, kuri pardavojo razanczius, szkaplierius, abrozėlius ir t. t. Melninkas *Malvicas* isz Žeczkalnių apskundė Motiejų Baltusį isz Gerulių kaimo Pilviszkių žemskiams, buk jis lipinęs liet. atsizsaukimus, kur dabar vargszas sėdi Kalvarijos kalėjime. Trezczias judoszius yra Andrius Mykolaitis isz Baltruszių, ketvirtas Szirvaitis isz Pilviszkių, penktas yra judosziumi kun. Rodzeviczius isz Sziaulių, prefektas gimnazijos. Jisai skundė lietuvius mokintinius inspektoriui, buk tiejie laiko visą lietuviszką knygyną, dalina žmonėms liet. knygas ir lipina atsizsaukimus. Senei yra padūtas užmanymas kad judoszius reikia bausti, bet tas iki sziolei yra tiktai žodžiūse o atlikta nėra nieko. Laikas isz žodzių pereiti prie darbo. Kol nebus apgalėti naminiai prieszai — *judoszai*, tol negalima kovoti su kaimyniszkais prieszais.

Komitetas surengimo knygų parodai pradėjo savo darbą, kad surinkti ir suraszyti lietuviszkas knygas ir laikrasz-

czius iszleistus Amerikoje. Lietuvoje yra jau surinktos ir suraszytos liet. knygos, bet truksta apie 100 knygų dvasiszko turinio, iszleistų pirm 15 metų, kurių nei vienos neliko vokiszkose spaustuvėse. Szveicarijos komitetas iszsiuntė jau pasfuntinį į Paryžių surasti vietą. „Tėvynės Sargo“ redakcija parodai aukų turi surinkus į 24 rublius, o „Ukininko“ ir „Varpo“ redakcija 10 rublių. Aukų isz Lietuvos galima tikėtisi labai mažai, nes ten negalima varyti atvirai agitacijos o be iszaiszkinimo, ant ko aukos renkasi, niekas nedūs, ir vietose beaiszkinant galima pasijusti žandarų nagūse. Tai gi kasztai parodos guli vien ant mūsų amerikiečių.

Aukos parodai

- Dr. szv. Petro ir Povilo Stomerville (Pittston) Pa. 5—
- Pr. Kaszuba, Duryea, Pa. —25
- Agota Kasziubienė „ „ —25
- P. J. Stakneviczius Minersville, Pa. —25
- A. Prakopaviczia Rhone, Pa. —25
- Ign. Kriszcziunas „ —30
- Gab. Milius Plymouth, Pa. 1—
- K. Savitskas Wellington, Wash. —60
- Buvo \$361,30
- Labu \$369,20
- J. J. Pauksztis.*

Aukos kankintiniams

- Pr. Kaszuba Duryea, Pa. —25
- Agota Kaszubienė „ —25
- P. J. Stakneviczius, Minersville, Pa. —25
- K. Savitskas, Wellington, Wash —15
- J. Kubilius Scranton, Pa. —25
- Buvo \$65,70
- Labu \$66,85
- Redakcija.*

Isz Lietuvos.

Isz Būseinių pavieta. Mūsų poniai nyksta, o ant jų vietos ruskiai vysta! Tai nebenaujiena. Lietuviai „nyks-

tanczių“ dvarų ir dvarponių nesigaili, ale ir vystanczių bijo. „Netvarkėliai“ mūsų dvarponiai — tai tikra Dievo koronė ant mūsų kraszto. Tuli mūsų skaitytojai gal vėl ims szaukti už panaszų atsiliepimą apie mūsų ponus. Mano mieli, atsakome: ne galvoje mums siundyti vienus priesz kitus! Dievas regi, kad isz szirdies džiaugiamės, jei gauname girdeiti, jog „geram“ gerai klojas: dantimis gi grieziame tik tada kad per vieną niekszą daugeiui gerų pradeda prastai klotis. Nors nenoroms, o vis gi turime prie tokių priskirti anūs dvarponius, kurie didzius plotus mūsų žemės valdo, rods vien tik dėlto, kad graužianczią druską barstyti kitiems į akis, o ant galų galo, patiems isznykstant, kaipo tvircziausį paminklą po savęs palikti — gaujas bjaurių žudytojų. Geras dvarponis — tai sodos apie kunas, tai apginėjas, kelio vedejas, tai apszvietėjas. Jis galingesnis už sodiecius, tai ir atsakymą ant savęs ima didesnį. Kaip tie priesz teisybę ir priesz istoriją atsakys, kurie, nieko gero nepadarę, ant prasto talką sutelkia? Teat-sikelia, dūkime, toksai Levonauskis isz numirusių ir tepažvelgią į savo, Burbiszkių, dvarą: kas dabar czia dedas isz prieszasties jo netvarkystės? — Burbiszkių dvaras, ant rubežiaus Szilavos ir Paszuszio parap. savo vardą gavo nū pirmojo savo valdytojo, turtingo, daug dvarų turėjusio dvarponio Burbos. Priesz lenkmetį 1831 m. Burba turėjo ten mylimą savo komisorių turtingą bajorą Levonauskį, kuriam po lenkmezio perleido visą dvarą, patsai nelaimės tiktas. Levonauskis ir gi gerai, pasiturincziai gyveno, kol kortoms loszdamas neprasiszkolino į bankas ir, ant galo nepasimirė. Likusi naszlė, pati su vaikais, nebegalėdama isz skolų iszsiliūsūti, pardavė

dvarą maskoliui, genarolui Grashofui, už szunies piningus nes, po iszmokėjimo skolų, vos tik 4000 rub. tegavo Grashofas, kaip pati pavardė rodo, kulverta isz vokiečių, esąs koku ten prie liejimo maskoliszkų piningų. Grynas ruskis yra lietuviui baisus; o ką gi besakyti apie maskolkulvertą? Tokie szimta kartų yra biauresni, ir be mielaszirdystės veda darbą, isz augszto jam paskirtą. Redas, uždrausdamas mums savo tėvynėje žemes pirkti, kūrpesingiausiai bruka maskolius į mūsų krasztą dėl apmaskolinimo jo. Visokiems visaip tas apmaskolinimo darbas pavyksta. Nėra žinios, kaip ir Grashofui pavyks; dabar mums aiszku tik tas, kad jisai atvyko valdžios liepiamas ir szelpiamas, su nepaprastais norais maskolinti, kiek tik įstengiant ir jei tat jo pagavimas ilgai patvers, galės daug pikto padaryti. Naujas tasai obrusitėlius neszlovingą savo darbą pradėjo nū sumaskolinimo dvaro vardo. Vos tik apsidairė atvaziavęs aplink savo dvarą, vos tik suskubo pažinti savo szeimyną ir keletą žmonių isz apielinkės, tūjaus anūs pasveikino sziochia naujienu. „Burbiszkais“ vadinti savo dvarą jam, gird, biauru esą; dėlto imsiąs ir perkrisztysias į „Andriejevską“, nū vardo savo sunaus, Andriejaus. — Poneli! — atsiliepia lietuviai: — lyg sziol niekas dar mūsų nepravardziavo; niekas ir žinoti — nežinos, nebegalės nei susisznekėti, kad imsime tūs paczius daiktus koznas kitaip vadinti; to negalbuti!! — Žmonės isz nusistebėjimo szaukė, o pons ruskis emė pykti: Kaip tai, gird, negal buti? kad panoresiu — tai bus! Deszimtį metų į nieką neisztarsiu nei vieno žodžio kitaip, kaip tik maskoliszkai, ir palengva paprasite ir susimaskolinsite, ir dvarą imsite

ruskai vadinti! Nenorėdamas nei kojos įkelti į svetimtautiską dvarą, senąjį rumą apvertė ant svirno, o gyvenimą užsimanė iš naujo pastatyti, maskolizskame stiliuje.

Nė joks darbininkas, nei prie rumų statymo, nei prie griovių kasimo, neimamas iš čiapat, bet vis yra traukiami iš gilumos Rosijos. Didžiausią neramumą jaučia nabagas dėl stokos cerkvės, nes artimiausia cerkvė yra net Raseiniuose, ir negali suprasti, kaip tai gali Rosijoje rasti užkampis, kuriame teip retai būtų cerkvių. Ant užtėmyjimo, jog čia ir reikalo nėra, skaudžiai nusijūkė: ruskių, sako, visur yra ir visur bus; o ir iš jūsų vienas antras prisiskirs prie cerkvės! — Statysęs dėlto cerkvę Vasilizskėje. — O kad, kiti atsiliepia, ponas Bialozoras žemės nedūs? — Ant to vėl biauriai nusijūkė: dūs, sako, kad panorėsime! o kad nedūtu, tai dar geriau būtų, nes ir visas dvaras mums tek tu! — Pavieszėjęs keletą nedėlių, išvažiavo atgal į Peterburgą, bet jo vietoje pasiliko pati, kuri neprasciaus už vyrą ves apmaskolinimo darbą. Jau ir dabar kreivai žiuri, jei kas iš szejmynos „prabilsta“ lenkizskai arba lietuviskai. Szejmyna jau pramoko šiek tiek sztavarūti, kaip ponai reikalauja. Prie tokių ponų, kurie už niekus turi mus, nekime ant tarnavimo: ką padės liekis rublis, kad bepradėm busime gelemi į pat širdį? Oi, neramu mums, daros, mantant, kas čia dedas! Oi, dar neramius pasidarys, kad cerkvelė atsistos ir popas ims mus mokyti! Oi, didelį atsakymą pasiėmė ant savęs velionis Levonauskis, išleidęs į svetimas rankas gabalą lietuviszkos žemės!! — *Plunksna.*

Žvingiai. (Raseinių pav.) Nė labai seniai pristavas su urėdninku padarė kratają pas Paulių, ukininką iš Reistų

sodos. Krata buvo nedėlio, laikę meldimos. Pats ukininkas buvo tą dieną bažnyčioje. Namus ir vaikus priveizėjo senutė, ukininko motina. Raudonsiuliai įpūlė į butą, neiszeiksdami tikslo savo pribuvimo, atplėszė užrakiną stalčių ir skrynelę. Skrynelė, kaip buvo pranesyta, esanti pilna lietuviszkų knygų ir laikraszczių; bet tenai terado kelis skurkampius, keletą lenkizskų laikraszczių, kuriūs sugriebę, kaip velnias dūszia, isztarszkėjo, tarsi radę, ko jieszkojo. Tūtarpu pasirodė kiteip. Pamintos knygos ir laikraszcziai buvo spausti Varszavoj ir peržiurėti cenziuros. Tad nemaž nuliudo ir rodės, tartum muilo pakandę. Keletą mėnesių prasliskus, atsibraizė antrą kartą, bet vėl teip pat terado. Nuliudęs asesorius, nebeturėdamas ką bedaryti, klausė ukiuinko: „Kaip gauti lenkizskus laikraszczius“. Mat mūsų valdovai teip mokyti, kad ir Varszavos nežino! — Pas mus galima būtų gauti yvairius laikraszczius lengviaus, kaip kitur, vienok dar daugumui rusų valdžios slaptis yra nežinomos. Vyrų, laikoto turėdami, loszta kortomis iš deguczių ir moterizskoms įkalbinėja: mokėk austi, verpti, marszkinius — kelnes siuti, bus gana! Iš knygų dūnos nevalgysi. Arti szviesa, bet apszviesti trukdo menkas supratimas, baimė ir iszdavikai, kurių nestokūja nei vienam kaime, o pagaliaus gal nei viename bute. Tiesa kas nori pasiskaityti, gali, bet turi lįsti giliai į kampą, užsidaryti duris ir užsikamszyti skyles, idant kartais susiedas nepamatytu, szejmyna nežnotu ir Jurgis — brolis nerastu, nes jei ne vienas, tai kitas nubėgs pas urėdninką. Tarp garsiausių Judos draugų pirmą vietą užima Pajurio Kazonas. Kazonas žmogus nedaug už

kitus szviesesnis, bet gudrus begalo ir iš visų pusių užbaigtas viliugis. Apgauti, apvilti tai jo kasdieninis amatas ir pelnas. Jo sązinė užslėgta, žmogizski jausmai užmarinti. Aplink nerasi nei vieno, kurs jį nekeiktu arba nežinotu konorints apie jo nedorus darbus papasakoti. Trumpai sakant, Kazonas yra žmogus be garbės ir be szirdies. Visi tai gerai žino ir numano, o vienok maž terasi, kurs pas jį nėra buvęs. Jis Žvingiecziams yra vienok ir gydytojas, ir užtarytojas (advokatas). Kazonas niekur mokslo neiszėjo, bet žvingizskiai eina pas jį globos jieszkoti. Pespėjimai žmonių nieko nepadeda; kaip nori kalbėk, neperkalbėsi, nes: „ti rą gydytoją reikia parvezti, o Kaz. ir pėsczias ateina; szlapiame laike jį galima parjodinti“ ir t. t. Visi vadina jį daktarėliu ir ponuku, gal dėlto, kad neszioja kelnes ant batų aulų užsileidęs. Daugumas jo gydomi nelaiku numirszta. Kad prislenka rudū ir jauniems vaikinams reikia stoti į kariumenę, K. moka padaryti, kad neliktu. Vienam gylas papjauna, kitam žaizdas padaro, vieniems liepia plaukus valgyti, kitiems kitokius vaistus pataria. Ne vienas paliekta nū kariumenės, bet ir be sveikatos ant viso amžiaus. Pamatei jauną žmogų be pirszto arba su pritraukta koja, sudziuvusį, kaip kempę, arba geltoną kaip vaszką, paklausk, o daug atsakys: norėdamas palikti nū kariumenės, buvau pas K. ir tas velnias man teip padarė. To negana, jei mergelei blogai nutinka, pas jį neviena drąsioji gauna vaistų, kurie padaro, kad už keletos mėnesių nereikia už nedorus pasielgimus iš gėdos raudonūti. Žmonės ir tai žino ir nekartą jau rūszės apskusti, bet baimė, kad nesudegintu arba ko kito nepadarytu suturi.* Koks K. gydytojas,

toks ir užtarytojas. Kad ateina žemaitis su „byla pasako, kiek reikės markų, kokį praszimą paraszyti ir ant galų galo pasakęs, kad už gero darymą reikės užmokėti 20 arba 30 r. už bylos vedimą, užtikrina: bylą gausi baltą, kaip balandį. Žmogus užmoka kartais ir nemaž, bet veltui: piningai palieka K. kiszenėje ir byla pasibaigia. Toks pat gydytojas, kaip K. apsigyveno

*) Valdžia, kad Kazonas bile ką apskundžia, nežiuri, ar teisingas ar ne; bėga, kaip gali greicziau. Bet girdėdamia, jog jis yra prieszu svarbiausių tiesų karalystės ir žmonijos, tyli. Keistos mūsų vyresnybės!

Žvingių miestelyje. Ir vienas, ir antras lygus, tik K... gydo savotizskai, žvinginis — savotizskai. Vienas nū visų ligų dūda sutaisęs vandenį ir „proszkus“, antrasis ramulikus suvirinęs ir „lekrecijos“ szaknj. Paima už vaistus nū vargszo 80 k., nū turtingo 2 r. ir daugiau. Žvingizskis mergelei ir davė vaistų vaisiui užmarinti. Vyrų rado, bet kad neuždegtu, pabijojo ir pabarę, nutilo. Gerai K... ir panašiams gydyti, kad prie tikro gydytojo sunku prieiti. Szilalyj' yra gydytojas Zak. (zydelis). Visi sako, kad geras. Bet kas iš to, kad neprieinamas. Už nuvažiavimą keletu viorstų ima 10 r. Ukininkui iš kur tiek paimti? Nelaimės suspaustas, kimba ir į plaukus. Gal nenusidėsiu, pasakęs, kad Zakui nerupi žmogaus sveikata, bet žydiszkas geszef; ne gydymas ir už darbą emimas, bet piningų krovimas. Gailu, kad tie, kurie žmones nelaimėje szelpti ketina ir jiems tarnauti, pavirsta į geszefts-macherius! (Iš kaž kur žydai atvažiūja Lietuvon, o mūsų lietuviai daktarai Gudijon. R.) Tokiu jeibe iszranda Zakę daugumas ir szviesesniųjų žmonių. Įeidamas į žmonių butą Zake sakko „tegul bus pagarbintas“.

Tai keista: Zak netiki į Kristų, o vienok, jį garbina! Tai daro dėl geszefto ir daugumas tą paturi už gerą. Neseniai į Szilalį atvažiavo gydytojas valseciavasis, Bogoslovski. Ketino būti ne Zaku, bet žmogumi, bet ir tas auksą pamilo. Noris ima algą vienok ima ir už „receptus“. Užklaustas kodėl, teisinias, buk tai radęs senus vaistus ir pirkęs naujus. Ale jug vaistus ne savo piūngais pirkio, bet valseciaus sudėtiais; pasistebėtinias teisinimasis! Tiek apie tai. — Laiminga būtų Žvingių apielinkė, kad žydų nebūtu užgulta. Dabar retam kaimė jų nėra. Žvingiszkiei dar to nenumano, kad nū žydo tiek gausi gerumo, kaip nū velnio iszganymo, užtatai jūs glaudžia ir sako, nieko pikto nedarą. Žinoma, nevisi, bet tokių labai mažai. Girdeju sakant, kad Stokaiczių žydas netik blogo nedaro, bet dar dūda vaikams pasipelnyti už surinkimą ūlų. Žmonės nesupranta jų suktybės, o jie lupa gojų, kaip įmano. Kad teip visi nusibaustu, kaip pajuriszkių gyventojai, vienais metais siurbėles iszgausintu. Bet czia starosta arba desėtninkas bile tik rublį gauna nū žydo, galvą už jį guldo. Kad žmonės tamsus teip daro, biauru veizėti, bet kad apszviestiesniejie bicziūliauja su žydais tai ir baisu, ir gėda! Raczinskis, Dytkiemės dvaro ponas su žydais nepaliauna brolauties. Tie, žinoma, dūda rodą, kloņiojas ir t. t. bet ir skuta savotiszkiei. Pernai Jekui Jakobsonui pavedė pievas žmonėms pardavinėti, szimet Jekus — pirma ranka — skaitos urėdu. Jekus samdo szeimyną, saiki grudus, daro sudą ir baugina nepaklusnius. Ir kas gal apsakyti, ko tas Jekus czia nedaro! Bet R. jam tiki, nes Jekus, ilgai poterauja, tai turi būti geras. Kad Jekus su savo tėvu Benckiu geriau ga-

lėtu skusti Racz., turi pagelbininkus maluno Dovydą ir Kackelį. Kad R. atvažiūja, visi žydai bėga, kaip akis iszdege, pasitikti; myli savo poną sznapsu ir gera roda. Sunku suprasti kaip tas ponas su smirdeliais per kiaurą naktį gali iszturėti besikalbėdamas. Stokaitiszkių Gimbutį žydai prarijo; kas zin, ar nebus teippat ir su R.J.R. Žmonės nesza jam vilnas, viszcziukus. Pavasari, kad nuskurdę skolinas pas žydą; rudenyje kad visoko pilni žydui dėkavoja. Vyrai, varykite jūs isz sodų! Jie jus gyvus su nagais ir plaukais suės! Paveikslas netoli Gimbutis Peslių. Jis turi gražę ukę, puikų sodną, daug galvijų. Žydo pas jį nera. Javus, vaisius ir pieną randa kur padėti ir be žydo ir laimingai gyvena. Tas žmogus suprato, kas yra žydas.

Krakiai administarativiszkiei iszvezė du ukininku: Demintą ir Ribilį ant dviejų metų; bet už ką, tai ir sziandien nežino. O, szventa Ritija! tokios aukos balsingiaus szauksis atmonijimo! Ar tai jūkaį apieisti savo krasztą žmogui, turincziam savo ukę, savo vaikus, nemokancziam nei vienos svetimos kalbos?! Nū savo valdžios, kurios priderme yra — gūsti nelaimingus, mes lyg sziol gerėme tik kartybės taurę, kuri toliaus rodos, bus vis kartesnė. Riszkimės tada vienybėn! Matykit, kad žydai per savo vienybę vis-gi szį tą gali padaryti ir po ruskių valdžia. Platinkime blaivystę; naikinkime girtūklystę, kuri mus isztvarkina ir į niekszus, nevertus gūdonės paverczia. Vidurinė mūsų tvirtybė bus neperlaužiamu muru ir dėl kitų neprietelių, kaip a. a. vyskupas Motiejus mokino. Szalinkimės nū sodžių policijos ir kitų maskolių, nes jie niekūmet nebus mūsų prieteliais. Butelka jiems patinka: už ją, rodos, yra mūsų prieteliai o

paveizdėk, ir bus ant jusų, ką girdejo pranesę.

Vargdienėlis.

P. Suchodolskis, Kauno gubernatorius jau atsisveikino su savo santarnaujancziiais. Visi jo gailis, nes žmogus buvęs geras, su szirdžia. Tik general-gubernatoriui Trockiui, arba geriaus sakant jo vedžiotojams už nosies nepatiko, nes buvo paliovęs persekioti katalikus.

Naujamiestis (Panevėžio pav.) Naujamiesczio bažnyczioje atlaikė primiciją kuningas Kuodis. Už tą klebonaszdiakoną užmokėjo 200 r.; o tos parakvijos filijalistai: Upytės ir Vadūktelių — po 100 rub. Uzdarbis, matome, ir isz to yra nemažas. Sako, kuningai mokeszių nemoką.

Senelis.

(Isz „Tėvynės Sargo“)

Isz Petrapilės. Isztikus badui pietrytinėse Maskolijos gubernijose ir visur apgarsis nus valdžiai, kad kitų krasztų gyventojai suszelptu badūlius, p. Antanavyczius padavė praszymą ministru vidurinių reikalų, kad atsiszaukimą į lietuvius, apie badą kenczianczius, daleistu atspausti lietuviszkiei ir lotyniszkomis raidėmis, kas lietuvius patrauktu prie gausaus szelpimo badūlių. Ministerija užmanymą p. Antanavicziaus atmetė.

Aną met siaucziant koleraį keli lietuviai padavė valdžiai užmanymą iszleisti lietuviszką knygelę su pamokiniu kaip apsisaugoti nū koleros ir užsilaikyti apsirgus kam, kurį teipgi valdžia atmetė. Tai kaip caro valdžia rupinasi apie gerovę savo gyventojų, badų ir nū koleros mirsztančių!

Petrapilietis.

Politiszkos žinios.

Amerika. Amerikonai Pilipinūse norėdami įgyti gyventojų prijautimą ir parodyti savo gerumą iszrinko majoru

miestelio San Pedro Mocati vieną isztikimą pilipinietį, kuris savo rasztinyczioje įsitaisė priėmimą naujų kareivių į Aguinaldo kariauną. Jis czionais dirbo su keturiais Aguinaldo apicierais, kurie vienok pasmuko o majoras pateko į kalinį. Teippat pateko į kalėjimą ir majoras miestelio Balinag, kuris daneszė Aguinaldui apie amerikonus visas žines. Majoras miestelio Imus teipgi yra pilipinieczių vadas ir jį amerikonai sergsti dabar. Gyventojai tiktai už jį balsavo, zinodami kad jis patekęs į majorus neužmirs savo tėvynės ir brolių. Paczioje Maniloje naktimis amerikonai laiko sargybą ant visų gatvių, nes gyventojai visai kitokiomis akimis pradėjo žiūrėti ant amerikonų. Tai gi simpatija gyventojų amerikonams yra visai iszdilusi. Bet amerikonai moka simpatiją ir įgyti. Po užėmimo miestelio Angeles virszininkas Smith nū 12 pėstininkų regimento paliepė savo kareiviams nuszauti visus vyriszkius o moteris ir vaikus atgal gražinti, kurie norės grįžti į savo gyvenimus, isz kurių iszbėgo laike muszio pilipinieczių su amerikonais pas Angeles.

Vienas isz augsztesnių apicierų Washington'e, gavęs laizką nū savo draugo apiciero isz Manilos, kuris amerikonų pasilaikymus Pilipinūse perstato visai kitokiam paveiksle, negu gen. Otis'o urėdiszkos žinios. Tas apicieras raszo, kad amerikonai tik tiek turi užėmę žemės ant kurios jie stovi. Amerikonų sargyba stovi per tris myles aplinkui Manilą ir veik kas diena girdeti szuviai kovojant su pilipiniecziiais. Kad amerikonai ir nuveja pilipinieczius, užima kokį kaimą ir miestuką, tai visur plevėsūja balti velukai kol amerikonai ten yra, kada tie jie pasitraukia isz tos vietos, vėl viskas pagrižta į pilipinie-

čių rankas. Kada pasibaigs karė Pilipinūse, nieks negalispėti. Jei Amerika nori savizškai padaryti Pilipinūse, tai turi daugiau negu 100,000 kareivių turėti. Apie gen. Otis'ą jis raszo teip-gi negeriausiai nes visi apiečiai yra nekantanti isz jo paliepių.

Cleveland, Ohio, gyventojai padavė peticiją savo pasiuntiniui Burton'ui, kad tasai turirupintis, idant butu kūmi greičiausiai sugražinta isz Manilos 200 kareivių, kurie yra isz Clevelando. Szitą paveikslą seks ir kiti miestai. Valdžiai tokie apsireiszkimai labai nemalonūs ir dabar isz paskutinos renka dar daugiau kareivių ir kūmi greičiausiai gabena į Pilipinus, kad ant rudens butu 66,000 kareivių tenais po ranka didesnėms skerdynėms.

Europos laikraszcziai paleido žines, kad daugelis amerikonių ir europiečių padavė užmanymą, kad Anglija su Amerika apsimainytų vakariinių Indijų salas ant Pilipinų salų. Kiek tame teisybės negalima žinoti.

Prancuzija. Drefuso pro va eina tolyn. Netikros žinios sklaido, buk valdžia keta suaresztavoti buvusį karės ministrį gen. Mercier, kaipo didžiausį kaltininką pardavimo kariszkų paslapčių Vokietijai. Kaltieji genarolai meta kalte ant mirusių jau genarolų Sandherr ir Henry. Labori's, geriausias Drefuso apginėjas, jau veik sveikas ir savo darbą varo tolyn.

Vokietija. Valdžia padavė Prusų karalystės seimui užtvirtinti savo užmanymą, kad suvienyti kanalais upes Reiną, Elbą, Veserą ir Oderą ką seimas atmetė. Valdžia vienok nenori pasidūti ir gandino seimą iszardymu, tikėdamasi, kad po naujų rinkimų pasiuntiniai parems geriaus valdžios reikalavimus. Tas sukėlė visus

laikraszczius, kurie pranaszavo, jei seimas taps iszardytas, tai naujame seime isz tikro bus daugiau valdžios priešų negu senamjame. Teip seimui atmetus kanalų užmanymą gaus pasitraukti isz urėdo ministeris vidurinių reikalų Prusų karalystės. Valdžiamislyja dar po naujų metų vėl padūti tą užmanymą seimui. Seimas tapo paleistas iki 1900 meto.

Niederlandija. Miestelyje Hilversum 15 mylių nū Amsterdam ukininkai norėjo padaryti ukiszką parodą, ką policija jiems užgynė. Burai teip už tai įpyko, kad susirinkę iszdauzė bulmistro langus ir sumuszė policiją. Tik kariau na iszirdusius burus apgalėjo 4 užmuszdama bei daugel suzeis'dama.

Pietinė Aprika. Transvaaliaus valdžia ir Anglijos keta rinkti komisiją iszriszrimui Anglijos reikalavimo. Bet apie tai bekalbant abi szalys isz paskutinos ginklūjasi. Transvaaliaus valdžia apgarsino visiems svetimszaliams, kad kurie, užsidegus karei, nepasidūs kaipo liūsnoriai, tai varu bus priverziami tverti už ginklų ir ginti szalį, kurioje gyvena. Johannesburg'e gyvena į 300 lietuvių, kurie teip-gi turės kariauti prieš Angliją.

Azija. Angliszka kompanija 1863 metų nusipirkė nū Kinų plotą žemės ant sutekėjimo upių Han-Kiang ir Jang-tsekiang, kurią tai szalį Kinai dabar pavedė Maskolijai. Savininkai anos žemės su pagelba angliszko konsulio isz Hankow nusiuntė darbininkus kad aptvertu tą plotą žemės, kad ant jo neuzeitu maskoliai. Tada 25 kazokai, pasiūsti nū maskoliszko konsulio iszvaikė anūs darbininkus. Angliszkas kanūlinis laivas buvo netoli nū te-

nais ir tūjaus iszkėlė 50 jurininkų ant sausumos ir kazokai turėjo trauktisi. Laivas savo kanūles teip-gi atkreipė ant namų maskoliszko konsulio. Isz to atsitikimo gali užgimti nelauktini vaisiai. Maskolijai nepatinka, kad viduryje jos užimtos szalies, Anglija turētu savo lizdą.

Dalis darbu.

Blossburg, Pa. Darbininkai kasyklų Arnot turėjo praėjusę pėtnycią susirinkimą kur nutarė straikūti ir padavė nubalsavimui. 100 balsų buvo prieš o 85 už straiką. Ant to vienok neziurint 150 straiķierių nuėjo į kasyklas ir sustabdė visus darbininkus.

Wyoming, Pa. Czionais sudegė brėkerys Mt. Lookout, kuris pirm trijų metų tapo atstatytos teip-gi po sudegimo. 850 darbininkų neteko darbo; daugelis ir lietuvių cziopai dirbo.

Nanticoke, Pa. Kalnakasių straikas tęsesi tolyn, 700 darbininkų iszvažiavo jieszkoti darbo kitur. 22 d. szio mėn. straiķieriai turėjo demonstraciją, kurioje ėmė dalyvumą apie 4000 darbininkų.

Glen Lyon, Pa. Dėlei straiķo 200 kalnakasių iszvažiavo jieszkoti kitur darbo. Tuli nuvažiavo net į Minneapolis, Minn.

Green Bay, Wis. Strytkarių kompanija pakėlė savo darbininkams algas ant 20%.

Oshkosh, Wis. Strytkarių kompanija pakėlė savo darbininkams algą nū 15 ant 17 ct. už valandą.

Youngstown, Ohio. Ohio Steel Co. reikalauja 300 darbininkų, bet nėra reikalo tenais skubintis, nes bus jau per pilnai vietinių.

Cleveland, Ohio. Straikas strytkarių darbininkų tęsesi tolyn. Straikieriai susitarė parsigabenti 25 vežimus (omnibusus) isz Washingtono ir

taisiais važioti žmones vietoje strytkarių.

McKeesport, Pa. Monongahela Steel Co. pakėlė savo darbininkams algas ant 10%.

McKees Rocks, Pa. Schultz Bridge Iron Co. dėlei daugelio užpraszyto pradėjo dirbti ant dviejų skyrių.

Cannonsburg, Pa. American Tin Plate Co. pabrinko sustraiķavo visi darbininkai, reikalaudami didesnės algos.

Sharon, Pa. Continental Iron Co. stato dar 13 peczių tirpinimui gelezies, kur 200 darbininkų gaus darbą.

Murdock, Ill. Szioje apie linkėje tapo atrasti anglių gūliai 8 pėdų storio.

Shamokin, Pa. Kasyklos Natalia nedirbusios per ilgą laiką vėl keta pradėti dirbti.

Bellaire, Ohio. Kasyklos Pittsburg Coal Co. nedirbė per 3 mėnesius, vėl pradėjo dirbti.

Walker, Ala. Szioje apie linkėje yra stoka kalnakasių ir kasyklų savininkai jieszkoti kitose valstijose.

Fairmount, W. Va. Elkhorne apie linkės tulose kasyklose tapo pakeltos kalnakasiams algos. Teip-gi truksta czionai darbininkų.

Bryan, Ohio. Begreziant szulinį užtropijo ant 8 pėdų storo slūgsnio anglių, kur bus parengtos dabar kasyklos.

Fraser, Iowa. Kalnakasių straikas tęsesi tolyn.

Carlinville, Ill. Straikas visoje apie linkėje tęsesi tolyn. Kompanijos buvo parsigabėnę skabsų, bet straiķieriai aniems iszpylė kailius ir iszvaikė. Straikas tęsesi nū Geguzio mėnesio.

Spadra, Ark. Straikas kasyklose tęsesi tolyn ir tegul niekas nekeliuoja tenais jieszkoti darbo.

Havana, Cuba. Nū pirmiaus jau straiķūja murininkai o prie straiķo rengiasi dar dailydės ir dūnkepiei bei važnyczios reikalaudami didesnės algos.

Rouen, Prancuzijai, sustrai- kavo 2000 dokų darbininkų ir visi demonstrūdami nuėjo ant kapinių, kur buvo palaidoti jų draugai vadovai, bet policija, atėjus pas kapines, užstojo ke- lią ir tada jie sugrižo į miestą ir susimuszė su gyventojais, kur iš abiejų szalių tapo dau- gelis suzeista.

Isz Amerikos.

Pakajaus draugystė.

Miestė Mystic, Conn. praė- jusę sanvaitą buvo trecias sei- mas Pakajaus Draugystės (Universal Peace Union), ant kurio buvo daugiaus kaip 3000 žmonių susirinkę. Draugys- tės mieris yra paszalinti viso kias kėres, kuriose nužudoma milijonai nekaltų žmonelių. Draugystė iszreiskė savo pa- nieką McKinley ir visai ame- rikoniskai valdziai už begė- diszką kariavimą su pilipinie- cziais neva vardan civilizacijos ir žmoniszkumo.

Apsergėjimas gražumo.

Mieste San Francisco yra draugystė apsergėjimo gražu- mo merginų, kurios gali pagal norą apsergėti ant didesnės ar mažesnės sumos, bet pagal tai turi ir mokesczius mokėti. Ap- sergejimus gražumo priima draugystė nū merginų nū 15 iki 30 metų ir jeigu tame lai- ke mergina prazudys savo gra- žumą per ligą arba kitą prie- žastį, gaus užmokestį, ant kiek buvo apsergėjusi — ir tada, kada pati save pripazįs už ne- gražią. Bet paskutinė priežas- tis labai retai kuriai atsitiks.

Pabaiga svieto.

Pranaszstės apie pabaigą svieto nesiliauja. Apart vo- kiekzio Falbo ir pastoriaus Bxter Berlyne, kuris prana- szauja pabaigą svieto 23 Balan- dį 1908 metų, kur žmonės dings su žeme kartu, ameriko- nas M. Cooter isz Greenwest

pranaszauja, kad tas atsitiks tiktai tada, kada atszals saulė ir dėl stokos szilumos turės žuti visokis gyvis. Bet kada tas įvyks, tai jis nežinas kiek mili- jonų metų dar pereis.

Angelukų dirbėjos.

New York'e policija atranda veik gas diena kudikių lavo- nus tai upėje, tai szejp kur už- mestus. Praėjusę sanvaitę lai- ke dviejų dienų rado 8 lavo- nus. New York'e yra daug tokių vietų, kur priima kudi- kius ant auginimo nū merginų turtingos lūmos, už ką gauna gerą užmokestį. Tokios au- gintojos kudikių nužudo o už- mokestis joms lieka dovanai, nės kuri mergina savo kudikių padūda, tai liekasi ant visa- dos paslaptis. Policija ir de- tektyvai ypatingą ant tos zu- dystės atkreipė atydą ir bene sugaus kokią tų angelukų dir- bėję.

200 žmonių apsinūdijo.

Oregon, Ill. ant piknyko su limonadu tapo apnūdyta 200 žmonių. Ant piknyko buvo ir daktarų, kurie tūjaus galėjo gelbėti apnūdytus. Ligonius tūjaus suguldė namūse aplin- kinių gyventojų ir isz visos apielinkės suszaukė daktarus, kad kiek iszgalint suteikti li- goniams pagelbą. Nūdai bu- vo milteliūse (powder) isz cit- rinų, su kuriais atmieszdami vandenį darė limonadą. Tarp apnūdytų randasi daugiausiai vaikų.

Nelaimės.

Appleton, Wis. eksplioda- vojo katilas pabrjke Wiekert & Co. kur užmuszė 3 darbi- ninkus o 8 suzeidė. Pabrikas tapo teip paiszkadytas, kad tu- rėjo pertraukti darbą.

Racine, Wis. strytkaris per- vaziavo vieną vyrą ir merginą, kuriūdu susimuszė bevaziūda- mi ant dviraczių ir parpūle ant rėlių, kad motormonas ne- suspėjo sulaikyti strytkario.

Washington, Ind. kėlėsi per White upę vezimas su 6 žmo- nėmis ir užvaziavus su pirmu- tiuiais ratais ant pervazo kaip ten atsistumė pervazas nū kranto ir visi žmonės su užpa- kaliu vezimo nukrito į vande- nį ir prigirė.

Artymais Point aux Barg- ues ant ezero Huron audra su- muszė laivą „Hunter Savidge“ kur prigirė 5 žmonės.

Kanadoje nū miesto Halifax per 50 mylių į sziaurę New York'o firma „Engineering Contract Co. statė geležinį til- tą ir kasant povandeniu pama- tus dėl polių pertruko viena- dūda, kuriaja buvo plumpūja- mas žemyn oras ir taja vandū įsiverzė žemyn pas darbininkus ir 4 prigirdė.

Circleville, Ohio, vienas ke- leivių trukis atsimuszė į sza- linių rėlių lokomotyvą stovin- czią. 5 žmonės tapo sunkiai suzeisti o 20 lengviaus. Abi lokomotyvos suteszkėjo. Dal- bininkas buvo užmirszė dalbą atsukti.

Ugnys.

Miestelyje Victor, Colo. siau- tė baisi agnis, kur sudegė 800 namų. Ugnis atsirado vieno- je kavinėje ir smarkiai iszsi- plėtė ant kaimyniszkų namų, kurie iszdžiuvę labai greitai užsudegė. Miestelis Victor prasidėjo 1893 m. ir turi da- bar 12,000 gyventojų. Iszka- dos pasidarė ant \$2,000,000.

Cincinnati, Ohio sudegė vo- kiskka-kataliskiska szv. Pau- liaus bažnyczia, seniausią vi- same mieste. Iszkada skaito- ma ant \$120,000. Laike ge- sinimo tapo suzeisti 3 ugna- gesiai.

Philadelphijai sudegė stiklų pabrikas Gill & Co. ant kam- po Gaul ir Thompson str. Ap- linkiniai namai teip gi tapo labai paiszkadyti. Iszkada pa- sidarė ant \$100,000.

Wyoming'o valstijai dega girios labai didėliais plotais. Aplinkiniai gyventojai labai baimyjsi, kad jų gyvenimai

netektu liepsnoms.

Pietinėje Dakotoje teip gi dega girios ir jeigu neuzeis szaunas lytus, tai ugnis iszpus- tys daugybę girių.

Orkano pėdsakas.

Aplankius orkanui salą Por- to Rico liko baisios pasekmės. Iki sziolei tapo palaidota vi- sur atrastų lavonų 2500. 3000 suzeistų yra ir dar pasigenda- ma yra žmonių į 2000, kuriūs tikimasi atrasti tiktai lavonais. Orkanas teip viską supustyjo, kad į tolesnes vietas galima įsigriebti tiktai pėscziam žmo- gui; keliai užversti medžiais, tiltai nuneszti. 100,000 gy- ventojų neturi jokio maisto, kuriūs Amerikos valdzia turės maitinti per visą pusmetį.

Nū Porto Rico tasai orkanas pasikreipė ant pietinės Caroli- nos ir pakrasztyje Pamlico Sund 4 laivai nuskendo, kur apie 60 žmonių prigirė.

Laiszkas isz Pilipinu.

Kaip matoma isz pilipinie- czių gyvenimo, tai jie pirklys- tėje stovi ant vienokio laipto su lietuviais. Kaip lietuviai neužsiima pirklyste, teip ir pi- lipiniecziai. Tarp lietuvių pirkliauja zydai, vokiecziai, maskoliai ir kaip koks lenkas, lietuvį pirkli retai kur atrasi. Tarp pilipinieczzių pirkliauja ispanai, graikai, arabai, kinai, japoniecziai ir armėnai. Pili- piniecziai dirba tiktai phizis- kus darbus ir visokius leng- vesnius palieka svetimtauc- ziams. Pilipinieczzius galima atrasti tiktai dirbant prie au- ginimo visokių vaisių arba ukės, žuklavimo, statymo na- mų, siuvėjų, kurpių ir kitų vi- sų sunkesnių darbų; jų gyve- nimai visur iszrodo prastesneis už kitų, jie ir minta prascziaus negu svetimtaucziai; dūnos jie nevalgo ir nemoka anos dar padaryti, ir gal dėlto, kad czio- nais miltai labai brangus. Tarp pilipinieczzių asz nema- cziau nei vieno pecziaus kepi-

mūi dūnos; kitur gal ir yra. Jie dūnos vieton szutina ryzius ir pridėję mėsos arba kokių zuvų valgo. Kurie gyvena toliaus nū miestų tai nelaiko arklių; turtingesniejie turi porą ar trejetą jaučių su vežimu ant dviejų ratų. Jaucziai iszrodo labai ypatingi, kuriūs amerikoniai vadina water-Buffalo; tie jaučiai neturi plaukų (szersties), ant nugaros turi po kiek geltonų pukų, oda (skura) jūdai-mėlyna, ragai dideli ir iszsiskėtę į abi szalis, į sznerves (nosį) įverta virvė su kuria jūs valdo vaziūjant; ant ragų virvės nededa ir tie jaučiai yra labai dideli ir druti. Iszartos žemės nemačiau dar o teip-gi nei žagrės su akėcziomis.

Kaip girdėti pas mus, tai 19 Berzelio buvo didelis muszis netoli Manilos, kur pilipiniečiai iszpjovė apie 100 amerikonių, daugiausiai isz 14 pėstininkų regimento. Pas mus susimusimų dar nebuvo, bet turėta buti, nes pilipiniečiai nedūda mums pakajaus. Dabar mes esam stipresni, nes atgabeno dalį szeszto regimento pėstininkų.

Jaro 22 Berzelio J. Jakas.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Pittston, Pa. Draugystė szv. Petro ir Povilo ir Stomervillės ant mėnesinio susirinkimo, 20 Bugpjucio, nutarė ir paaukavo \$500 kasztams mūsų literatūros parodai Paryziuje, ateinancziame mete. Piningai tapo nusiusti centralizkam kasieriui, J. J. Paukszcziui.

Minersville, Pa. Su sziumi raszteliu prisiuncziu 25 ct. parodai mūsų knygų ir 25 paszalpai mūsų kankintinių, isztremtų isz tėvynės už platinimą lietuviszku rasztų. — Į parodos komitetą skiriū ir asztūs paczius tautiecius, kurie

liksis iszrinktais, kaip matoma isz 34 num. „Vienybės“.

P. J. Stankeviczius.

S. Boston, Mass. p. Baczkauckas per 63 num. „Saulės“ atidarė daugeliui savo skaitytojų akis. Daugelis suprato, kad p. Baczkauckas jūs laiko už paskutinius mulkius, versdamas jūs į lenkus kaipo ir pats kad yra lenku, lenkdamas jų sprandą net ir priesz nedoriausį kuningą, kaip tai Jūdiszių Krawcziuną, Pėžą, Masziotą ir ant galo net priesz carą. Užgynimą spaudos ir persekiojimą už kiekvieną knygą atjaučia kiekvienas lietuvis be skirtumo ir jo szirdyje rusa neapykanta, kodėl jam atima knygą žandaras. Pagyrimas cariszkos žiauros valdžios, kad *gerai daro* negražinant lietuviszkos spaudos, parodo, kad p. Baczkauckas butu Lietuvoje, be abejonės kaip Vonsiakis lakstytu ir atiminėtu lietuviams knygas ir gabentu visus į Kalvarijos kalėjimą. Pavadinimas lietuviszkos literatūros be skyriaus *mėszbu* parodo, kad prie mėszlinės literatūros priguli tiktai p. Baczkaucko iszleistos knygos ir „Saulė“. Po maudyklei, kurę p. Baczkauckui parengė kuningai, „Saulė“ apsilavė bent nū cinizmo (begėdiszkumo). Asz apgailiu dabar, kad prie isztraukimo p. Baczkaucko isztos maudyklės prisidėjo tili mūsų tautiečiai, tikėdamiesi, kad po maudynei p. Baczkauckas pasytaisys, kuris pasakui savo gelbėtojus apdergė už suteiktą pagelbą. Ant galo paziurėkime į jo iszleidžiamos „Saulės“ turinį. Isz lietuviszku kaimelių kiekviena-me numeryje tos paczios eilės, kad Mahanojui szilta, o Shenandoah karszta, arba Mahanojui drėgna o Shenandoah szlape, ir Mahanojui vėsu o Shenandoah szalta. Ir Mahanojus vis laimingesnis už Shenandoah. Arba atsiustos

gromatos, kuriose nieko daugiaus nėra kaip tiki: „Asz Pilypas Sauliwskas dėkavoju p. Baczkauckui už „Saulę“ ir viskas. Tosios atsiustos gromatos eina per kelis numerius, nes nereik raszyti nei statyti. O ką tie kvailei iszmano? bile jiems popiera sumargyta ir vadinasi „Saulė“, o jie už tai užmoka \$2,50 ir atlikta. Apie staraszą nei kalbos negal buti. Literatizska kalba p. Baczkaucko tai jovalas. O pakraipa jo, miėris, tai kaip vėjo, kuris isz ryto isz vienos, o po piet isz kitos jau pusės pučia. Apdergia ir aplaizo tą patį.

Laikraszcziio pareiga yra kaipo mokintojo arba pamoklasakio, kuris turi žmones apszviesti, jūs vienyti, apsergėti nū piktų žmonių ir vyriausia pareiga kiekvieno laikraezczio turi buti visame užstojimas už tautiszkus reikalus o „Saulėje“ to viso stoka.

Saulės skaitytojas.

Indianapolis, Ind. Pirmą ir antrą dieną Rugpjucio buvo czionais vietinių airių katalikų, vakarinėje dalyje miesto, fėras ant bažnyczios naudos. Įeiga buvo 10 ct. kiekvienam ant abiejų vakarų. Zingeidumo dėl nuėjau ir asz paziurėti. Salė buvo iszspūsza labai gražiai, vaikinai su merginoms vaiksztinėjo, o vedusiejie su paczioms ir vedini savo vaikais. Iszsigerti gaunama buvo tiktai „soda water“, szaldytos grietinės bei cigarų užsirukyti, paskui szauti į cielių ir mesti kulkomis į lėles bei rinkes ant lazdukių; kas pataikė tai gavo cigarą. Žmonės labai pasidžiaugiau, kad be svaiginanczių gėrymų apsiėjo.

Gyvendamas Chicagoje buvau kelis kartus ant lietuviszko fėro, parengto kun. Krawczuno pobažnytinėje salėje. Ant virszaus bažnyczia o apaczioi karcziama. Žmo-

nės vieni antrus girdė degtine ir alum, nes kuningelis paveliijo ir tas tai eina ant Dievo garbės; už pasigėrimą ant fėro nei grieko nėra ir nereik nei spaviedotis. Prisigėrę žmonės, iszėję ant szventoriaus vėmė ir už kampo bažnyczios atliko visados slepiamus reikalus. Ar gi ir lietuviszki fėrai negalėtu atsilikti be svaiginanczių gėrymų? Kun. barasi ant žmonių už girtybę, o patys ją platina. Bet pasigėręs žmogelis daugiaus iszmeta ir ant Dievo garbės kuningui į kiszenių. *Indianopolietis.*

Hazleton, Pa. Teko mą atsilankyti į Hazletoną pas gentis ir nedėlioje (13 Rugpjutį) nueiti į lietuviszką bažnyczią ir iszgirsti pamokslą kun. Kudirkos, kuris skyrėsi nū daugelio mūsų lietuviszku pamokslasakių. Kun. Kudirka aiszkino klausytojams naudą susivienyjimo lietuvių į vieną tvirtą organizaciją, kaipo kad kareiviai, kurie iszvien eidami pergali ir baisiausį savo prieszių. Toliaus nurodė naudą mokslo bei apsiszvietimo, galybę spaudos ir laikraszczių, kurie rodo žmonėms kelią ir gina jūs nū visokių, galingųjų, užmaczių (Nevisi mūsų laikraszcziai tą daro). Ant galo ragino klausytojus prie skaitymo, protą apszvieczianaczzių, rasztų kaipo tai Geografijos, Lietuvos Istorijos bei kitų moksliszku rasztų. Gaila tik, kad klausytojai nevisi suprato savo mokintojo aiszkirimą.

Tūmi pat kartu užsakė susirinkimą „Susiv.“ kūpos dėl jos padidinimo ir naudos prisiraszanczių, bet nei vienas neatejo ant susirinkimo, rodos kad ne jiems buvo kalbėta, ne dėl jų naudos. Bet nereikia nustoti vilties, gera sekla vis atnesz savo vaisių. Kitasyk Hazletono lietuviai buvo pirmutinei; draugystė szv. Petro ir Povilo prisidėjo prie

užlaikymo „Susivienijimo“ ir visi jos draugai skaitė laikrasčius, bet laikui bėgant viskas apsikeitė. Apie 1891 m. stropėi darbavosi p. Vilkauckas, bet matydamas, kad užsitraukė neapkantą nū tulu neiszmanėlių, nustojo darba- vėsis ir nū to laiko szios apie- linkės lietuviai vėl užsnudo letarge. Dabar turėdami ge- rą vadovą galės pakilti pro- tiskai ir medegiskai.

J. Svetys.

Elizabeth, N. J. Kur tik lietuviai gyvena, visur kruta, aukauja po piningėlių tai ant kankintinių tai parodai mūsų raszliavos Paryžiuje. Czio- nais, Elizabeth, tokių visai nesiranda. Vietiniai lietuviai nieko nežino kaip tiktai bažny- czią ir karcziamą. Pas mus yra daugelis liet. isz Seinų pavieto, kurie labai pamilę lenkiską kalbą, o kaip jie lenkiskai kalba tai nieko suprasti nega- lima. Czionai buvo apielin- kėje vagių banda, kurie pra- ėjusį pavasarį iszplėszė vieno saliuoninko banką, iszneszė \$1,100 ir kelioliką czekių, ku- riūs Naujorke bėmainant ban- kose ir sustvėrė. Tarp sugau- tųjų yra ir du lietuviai.

Mūsų kuningėlių „Garselis“ apsirgo ant kroniszkos ligos ir nū 3 dienos Ruggjuczio jau nerodo savo veido. Girdeėjau, keliausęs į Pensylvanijos uni- versiteto kliniką ant operaci- jos. Kaip „Garsą“ užpūlė kroniszka liga, „nabaks“ pra- dėjo spardyti net, bet zinovai jo ligos nesuspėjo suteikti nei jokių vaistų nū szliupofobijos. Mat „Garsas“ gavo atkritimą dėlto, kad Dr. J. Szliupas ta- po iszrinktas ant sanario į pa- rodos komitetą. „Garso“ tė- vais yra kun. Kaupas, Szed- vydis, Kaulakis ir Žindzius, kurie persitikrino kartą, kad su rezginėms vėjo nesugausi. O ant to mierio vis reikėjo iszdėti po porą szimtukų do- lerių ir kaip į balą. „Gal

„Garselis“ po „Susiv.“ seimui dar pasikels, bet labai abejojama. Kroniszkos ligos neiszgydys nieks. *Garsintojas.*

Philadelphia, Pa. P. Pa- rapijonas 32 num. „Vienybės“ užmeta, buk mano padūta zine yra nėteisinga 28 d. Geguzio isz sakyklos sakė „jog atgavi- mas lietuviszkos spaudos yra pavojingas szventai katali- kiskai bažnycziai ir duszios iszganymui“, bet faktų ant kun. iszteisinimo, kad teip kun. nesakęs, nepadavė jokių ir rodo tiktai pažadėtas aukas vietinių draugysczzių bei ku- ningo 25. Apie aukas nei draugysczzių nei kun. nieko neminėjau, o tiktai apie tą, ką sakė kuningas, ir vietoje atsa- kymo ant to, p. Parapijonas nori tai užslėpti. Tokiu ar- gumentu p. Par. nieko neper- tikrins.

Philados lietuviai tuli ir draugystės labai darbūjasi apie iszpirkimą kuningaiks- czio Jocio isz New Castle, Del. kalėjimo. Kiek Jociš yra lie- tuvių nuskriaudęs, tai rodosi tas jo darbas turėtu atgrasinti visus nū tolesnio Jocio szelpi- mo ir tegul toks parazitas su- puva kalėjime. Viena liet. draugystė Jocio iszpirkimui davė \$30, vienas lietuvis \$25, antras \$10, treczias \$5. Teip- gi vėl viena draugystė mėgino Joci užstoti provoje ir isikas- tavo į \$100. Tai kur eina aukos vietoje tautos reikalų. Kada mūsų lietuviai susipras?

Tautietis.

Plymouth, Pa. Tuli vai- kinai susitarė padaryti vieną vakarą baliuką (gužynę) ir naudą nū to paskirti parodai mūsų literaturos Paryžiuje. Tas nepatiko kitiems ir jie no- rėjo viską sugaiszinti. Tada tie vaikinai pasikvietė polici- jantą, kad neatsitiktų muszty- nė ir prieszininkai turėjo atsi- traukti. Atsitraukę prieszai vienok nenurimo ir savo kar-

zygiszkumą iszpildė, už ką net 8 nuvedė į cipę atvėsti ir ant rytojaus visi užsimokėjo net \$64,00. Na ar nedūsningi mūsų lietūviai.

Isz keliones.

Esant nei sziokiems nei to- kiems darbams, užsimaniau ge- resnių pasijieszkoti — pelnin- gesnių. O kur tokių darbų rasi, tai Chicagoje. Gaivinda- mas savyje tokę viltį po 3 va- landų kelionės gelžkeliu bu- vau jau Chicagoje. Isz vietos iszkeliavus buvo miela prisi- ziurėti ukininkų laukams, ja- vams ir puikiems medziams sodūse; artinantės prie Chica- gos isz tolo buvo regimi debe- siai dumų, kylanczių isz pa- brikų kaminų, o pradzioje miesto pasidarė troszkus ir dvokiantis oras, kuriūmi buvo sunku kvėpūti. Sustojus tru- kiui ant 22 gatvės iszlipau ir nemalonu pasidarė ausims trenksmas vazūjanczių vezimų su visokiais tavorais bei tru- kių bėgimas ir kaukimas virsz galvos. Buvo vakaras ir tu- rėjau nakvynės jieszkotis. Ant rytojaus nuvykau į Lincoln Park pasiziurėti visokių žvė- rių. Nuvykęs radau tukstan- czius žmonių tai vaikszcziujan- czius, tai vazinėjanczins ant dviraczių po tyrą orą prie Mi- chigano ezero. Žvėrių Lincoln Park'e yra yvairių, teip-gi ir paukszczių bei kirminų; kiek- vienam pataisyta gulyklos ar- ba lizdai, it butų paczių gyvū- lėlių padaryta. Teip gi ap- lankiau ir botaniszką namą, kuriame yra surinkta ir augi- nama visos pasaulės augalai, žolės, medžiai ir samanos net, kurių kitos auga tiktai sziltū- se krasztūse, kaipo tai Austra- lijai, piet Aprikoje arba Ame- rikoje. Stebuklingai iszvei- zėjo grožybė ir turtingumas gamtos surėdymo. Visi tie augalai yra rupesting ir riziū- rimi ir kuriai diena at- vėsus yra apszildom.

mas, kad neužkenktu szaltis augalams isz sziltų szalių. Isz Lincoln Park'o nuvykau į gamtos muzėjų, kuriame pa- macziau ko nebuvau dar regė- jęs. Gamtos muzėjui sukrau- ta visokie buvę daiktai. Pa- veikslai (statuos) visokių gar- sių ypatų, teip gerdarių žmo- nijos kaip ir vargintojų jos, senovės dievų, gyvunų ir kitų baisybių kokių dabar nėra ant svieto. Tarp tų visų sankrovų yra teip-gi ir įrankiai, su ku- riaais buvo mokinami žmonės szvento tikėjimo, kurie kitaip manė ir mokino, negu szventi tėvai.

Toliaus macziau senovės in- dus, rubus ir bažnyczias, kas, sulyginant su dabartinio laiko, buvo labai prasti, neteip pa- rankus kaip sziantieniniai. Muzikaliszki instrumentai priesz dabartinius iszrodo, kad ant jų nebutų dabar galima grajyti. Prisižiurint senovės daiktams ir iszdarbiams, ma- toma kaip yra augsztai paki- lusi civilizacija, kiek iszsilavi- no žmonių protas. Visko, ką macziau, negaliu czionais ap- raszyti ir rodyju kiekvienam žmogui tokias vietas aplankyti ir prisižiurėti daiktams, kuriūs retai kur galima matyti, ir to- kių, kokių rodosi nei buti ne- galėjo.

Nusikamavau bevaikszczi- damas po muzėjų ir iszėjau laukan pasilsėti pavėsyje prie bangūjanczio ezero ir mislyjau apie matytus daiktus. Pasil- sėjęs ėjau į miestą. Baugiai iszveizejo namai siekianti ro- dos padanges ir tarp jų baku- zės, kaip Shenandoah'o. Puiku buvo paziurėti į namus didz- turezių ir skurdu buvo veizint į bakužes darbininkų, kurie savo trusu it skruzdės ir kru- vinu prakaitu parengė gaszlių gyvenimą aniems veltėdziams. Teip nekiek apszivalgęs vy- kau į pietinę dalį miesto, kur tikėjaisi gauti pelningą darbą. Nuėjęs į gelezies liejinyczią (Rolling Mill) kone iszsigan-

dau, kaip sunkiai tie žmonelės turi dirbti už teip menką algą; vieni nesžiojo iš laivų sunkią rudą, kiti nepakeltinam karsz tyje nesžiojo sutirpusę geležį ir pylstė į formas ir neiszkęš dami jau karszczio lindo į statines vandens, kad atsigauti. Tokis darbas mą visai nepamėgo, nes tai tikras pragaras, ir pasiryžau keliauti Spring Vallē.

Teip lukescziui mane apgavus pasiryžau aplankyti dar „Lietuvos“ redakciją, kur turėjau dar ir tulų reikalų atlikti. Atėjau ant 33 gatvės ir statei į bažnyčią, už kurią yra kilę tiek daug vaidų. Buvo rytmetys ir senas žilas senis kuningas laike miszias ir apie penkios bobelės suko ražančius. Bažnyczios dar nėra o tiktai sklepas, kuriame laiko dievmaldystę. Išėjęs iš bažnyczios paklausiau vienos bobelės, kur gyvena klebonas ir mą parodė puikų rumą sakydama: „Tai prabaszcziaus gyvenimas“. Asz tai pamatęs nusistebėjau net, kad tarnas gyvena tukstantį kartų puikesniūse rumūse negu jo Vieszpatis. Kokios czion mane apėmė mintys, kiekvienas gali dasiprotėti. Skaitydamas laikraszczius nekartą patėmyjau skaudzius aimanavimus Chicagos lietuvų dėl nebaigimo statyti bažnyczios ir tos paczios dar žydams užstatytos už keletą tukstanczių. Galiausiai dasizinojau ir apie provą kun. Krawczuno su pp. Szernu ir Olszewskiu ir Draugyste Simano Daukanto, kurios knygyną buvo Krawczunas užgrėbęs. Kun. Krawczuno szalininkai tvirtina, kad jį užpūlė bedieviai. Bet tas jų tvirtinimas yra be pamato. Tegul Krawczunas atidūda parapijai \$60,000 o tie bedieviai isznyks akies mirksnyje. Pagal kun. szalininkų tvirtinimą iszeitu, kad piningai ir Krawczunas yra dievais, priesz kuriūs nie

kas negali prieszin'is nei kritikuoti. Gailu tų aklių žmonelių.
R. Plunksna.

Be kalbos.

(Apsaka pagal Vl. Korolenko)
Sutaisė D. Ilgakojis.

(Tasa.)

Paskui tasenį jejo kitas žmogus, su rysziu ant peczių, augzatas nudegęs saule ir sudziuves. Senis visą laiką nepersutojo žiurėti į Motiejų savo žvairiomis akimis, ir jose buvo matyti piktumas ir neuztikėjimas Motiejui. Motiejui pasidarė skurdu, ir tokiūse atsitikimūse jis visados stengėsi užmigti. Už bertainio valandos jis isz tikro miegojo, užloszęs galvą. Ant veido jo, prie szviesos žibūrio, matyti buvo piktumas, lupos drebėjo, o ant kaktos darėsi nemaza raukszlė.

— Isz kur vaziuja tas žmogus? — klausė, žiurėdamas į jį, pilkas senis savo jauno kaimyno.

— Isz Milwaukee's.

— O ne, — atkirto kitas. —

Asz vaziuju isz Milwaukee. Kiti matė jį trukyje isz Chicagos, o gali buti jis isz New Yorko. Jus galite kalbėti balsiai, jis nei zodzio nesupranta anglizkai.

— Nesupranta arba tik nudūda nesuprantantis, — tarė senis. — Nebucziau asz sudzia Dickinson'u, jeigu tas žmogus ne galvazudis. Asz pazistu isz vieno paziurėjimo tokius žmones.

— Misteras Dickinson'as — žmogus zinantis, — pridėjo jaunas žmogus. Mes rodosi privaziūjame prie Dubletown'o.

XXVII.

Isz tikro, trukis pradėjo eiti pamažiaus, konduktorius jejo į vagoną ir paėmė bilietą nū žmogaus su rysziu, nū pilko senio ir jo jauno kaimyno. Paskui priejo prie mieganczio Motiejaus ir, patraukęs jį už rankovės, tarė:

— Dubletown, Dubletown,

— sir (pone).

Motiejus atvėrė akis, suprato ir sudrebėjo visu kuu. Dubltown! Jis girdėjo tą žodį kas kartą, kada naujas konduktorius emė nū jo bilietą, ir kas kartą tas zodis skambėjo jam labai nemeiliai. Dubltown trukis sustoja, ima bilietą, — vadinasi, galas kelio, vadinasi reikės iszeiti isz vagono... O kas gi bus toliaus, kas laukia jo tame Dubletown'e, kur jam paimtas bilietas dėlto, kad tik iki tos vietos teuzteko piningų.

— Ar jus matėte, kaip tas nepazįstamas žmogus sudrebėjo? — paklausė jaunas žmogus sudzios Dickinson'o.

— Asz viską macziau, — atsakė senis. Asz, sudzia Dickinson'as padarysiu viską, kas nū manęs prigul.

Už minutos durys namų Dubletown'oatsidarė ir gyventojai iszejo susitikti savo pribuvusių pazįstamų. Vagonas aptusztėjo, augzatas žmogus su rysziu nuėjo prie upės, kur buvo nedidelė pjautuvė medzių. Jaunasis žmogus, atsisveikinęs su Dickinson'u, nuėjo į miestą — apgarsinti savo dasiprotėjimus ir baimę, idant visi saugotusi... Žmogus kuris neisztarė nei zodzio nū Milwaukee's iki Dubletown'ui, žmogus, kuris drebėjo nū dasilitėjimo prie jo, žmogus ant galo, kuriam neuztiki visų gūdojamas, nors ir ypatingas žmogus, — iszejo isz vagono ant stotės Dubletown'o.

— Paziurėkite, Dzone, kur eis tas nepazįstamas žmogus, — tarė sudzia vienatiniui policmonui miesto Dubletown'o. — Reikia dazinoti norus to žmogaus. Asz bijausi, kad mums bus su jū nelabai ramu.

Policmonas Dzonas Kelli nuėjo ir užlindo už kokios tai darzinės, džiaugdamasis, kad ir jam, ant galo, pateko iszpildyti gana ypatingą paliepi mą....

XXVIII.

Bet greitai Dzonui Kelli pa-

sirodė, kad nežinomas žmogus neturi jokių norų, nei blogų, nei gerų. Jis iszlipo isz vagono be ryszio ir, kaip matyti nežinojo ką daryti. Paskui gilei atsikusęs, jis apsidairė ir, paėjęs keletą deszimczių žingsnių nū stotės, atsisėlo ant sėdynės, pataisytos atsilsėjimui vaikszzciojančių gyventojų miestc Dubletown'o. Menū pakilo augsztai ant dangaus, ir szeszėlis policmono Dzono Kelli pradėjo pasirodyti prie darzinės, o nežinomas žmogus vis sėdėjo, niekūm neapreiksztamas savo norų kas link mieganczio miesto Dubletown'o.

Tada Dzonas Kelli, kaip jau buvo sukalbėta, nuėjo ir pabeldė į langą sudzios Dickinson'o.

Sudzia Dickinson'as iszkiszo galvą pro langą.

— O, ką, Dzone, kur nuėjo tas žmogus?

— Jis niekur nenuėjo, sir. Jis vis tebesėdi ant tos paczios vietos.

— Jis vis tebesėdi... gerai. O ar dazinojai jo norus?

— Man rodosi, sir, kad jis neturi jokių norų.

— Kiekvienas žmogus turi norus, Dzone. Tikėkit man, kiekvienas žmogus turi kokius nors norus. Jeigu asz einu pas dūnkepi, tai aiszku, kad noriu nusipirkti sau dūnos; ar ne teip Dzone? Jeigu asz gulu į lovą, tai reiszkia, kad asz noriu miego. Ar ne teip?

— Yes sir.

— Na, o jeigu... (czia senas sudzia permainė gana ypatingai savo veidą), jeigu jus pamatytumėte, kad asz einu nakezia prie krautuvės gelezinkelio, apziurėdamas raktus... Ar jus suprantate, Dzone?

— Yes, sir... Bet... Jeigu žmogus sėdi tik ant vietos ir dusauja....

— Hm... dusauja. Beabejonės, tada jo norai jau ne teip aiszkus. Jus sakote, — jis sėdi ant vietos?

— Teip jis sėdi ant vietos prie kelelio.

— Gerai! Jis turi tiesą kaip ir kiekvienas kitas, sėdėti nors ir iki ryto. Tik pažiūrėkite, ar jis nedarys ko blogesnio. Dubletown'as atsideda ant jusų! Ar jis neis prie upės, ar jis neturi savo sądraugų laivų, se, ar nenori apvogti trukį, kaip tai neseniai atsitiko Madison'e... Palaukite dar Džone.

Sudžia Dikinson'as užsimastė: kokius norus gali turėti žmogus, kuris sėdi ir dusauja. Už akimirksnio jis vėl pažiūrėjo į Džoną ir tarė:

— Džone!

— Klausau, sir!

— Asz labai abejoju, kad jus jį atrastumėte ant vietos. Jis tik norėjo apgauti jus, ir tikrai jo ten jau ne bus. Jeigu jį atrasite, tai nenuleiskite nė jo akių ir ateikite rytoj'. Reikia butinai dažinoti jo norus...

Langas sudžios Dikinson'o užsidarė, ir Džonas Kelli nuėjo prie savo darbo. Žmogus be jokių norų vis sėdėjo; žemai palenkęs galvą. Džonas Kelli pradėjo jieszkoti sau vietos, kur pasikavoti. Nes gi sunku buvo rasti tokią vietą, kur jis galėtų paslėpti savo ilgą ypatą, tai jis prisėdo prie krautuvės geležinkelio. O paskui galva Džono Kelli pati iš savęs prisispaudė prie sienos ir jis saldžiai užmigo. Sudžia Dikinson'as palaukė dar keletą minutų, bet, matydamas, kad policmonas negrįžta, nusprendė, kad žmogus be jokių norų sėdi vis ant vietos. Jis užgesino savo žiburį, ir greitai visas miestas Dubletown užmigo, po isztikima priežiura policmono Kelli....

XXIX.

Ant rytojaus policmonas vėl nuėjo pas sudžią.

— O, ką pasakysite, Džone?

— Viskas gerai, sir.

— O jo norai?

— Jis vis sėdi, pasirėmęs rankoms galvą.

Kada ryte ėjo pro šalį jo geležinkelio sargas, jis pažiūrėjo tikrai į jį, pakėlęs akis. „Kaip sergantis szū“ — kaip tas sargas išsireiszkė.

— Jis vis sėdi, — apreiszkė Džonas, atėjęs vėl pas sudžią.

— Jis nieko nevalgo — praneszė jis už nekurio laiko.

— Apie nežinomą žmogų susirenka gyventojai miesto Dubletown'o — praneszė jis apie 11 valandą.

— Ko jie nori, Džone?

— Jie, turi buti, teip gi nori dažinoti jo norus.

— Dažinoti jo norus! Teisybė, jie turi tiesą to norėti... Bet... ką jus darytumėte tokiame dalyke, Džone?

— Man rodosi už vis geriausia butu paszaukti jį ant policijos stacijos.

— Tiesa! Bet ką gi turi daryti sudžia su žmogum, kuris neturi jokių norų. Eikite Džone, asz paklausu rodos kitų gerų žmonių.

Praneszimas Džono buvo visai teisingas. Jau nū vakaro mieste pasklido kalbos, buk su paskutiniu trukiu atvažiavo nematytas žmogus, kuris pasirodė neisztikimu sudžiai Dikinson'ui. Nū ryto gi, kada pasirodė, kad tas nežinomas žmogus neturi jokių norų, ir kad patsai misteras Dikinson'as nežinojo ką daryti — miestas Dubletown'as, suprantamas daiktas, sujudo. Apie nematytą žmogų pradėjo susirinkti kruvelės žingeidžių, nū pradžios vaikai, einantieji; mokyklas, paskui tarnaujantieji, paskui Dubletown'o moters, grįžtancijos iš krautuvių, — vienu žodžiu, visas Dubletown'as matė tą žmogų, stengdamiesi dažinoti jo norus...

Bet tai buvo labai sunku, nes nežinomas žmogus vis sėdėjo ant vietos, dusavo, žiurė jo į einanczius pro šalį ir kartais atsakydavo ant klausimų negirdėtais žodžiais. O tū tarpu Motiejus jau turėjo norą. Apmąstęs gerai savo padėjimą,

toje ilgoje naktyje, pakol miestas miegojo, o netoli landė szeszelis policijanto Kelli, — jis nusprendė, kad nū likimo neiszbėgsi; likimas gi jo pasirodė jam, žmogui be kalbos ir be pasporto — tikrai bute kalinio... Jis ilgai mąstė apie tą ir nusprendė, kad anksčiau, ar vėliaus, o be pažinties su Amerikos kaliniu jau žmogus neapsieisi. Ir jū anksčiau jū geriau, negu vėliaus. Nors žmogus nepakliusi į ką nors dar blogesnį. Dėlto jis atsiduso su lengvą szirdžia ir su džiaugsmu atsistojo, pamatęs policmoną, kuris ėjo prie jo, stumdamas per burį žmonių.....

(Toliaus bus.)

Naujos knygos.

Dirva No. 3, knyga 9 ir 10. Lietuviszki Dainiai pradžios XIX szimtmečio — Sutaishė Jr. Jonas ir antra dalis knygos Rankvedis Senoviszkos Istorijos II knyga, kun. A. M. Miluko. Liepos mėn. 1899.

Pirmoi dalyje szios knygos telpa trumpas apraszymas gyvenimo mūsų poetų ir kiekvieno skyriumi eilės, ir teip: Dikjonizo Poszkos eilės surinktos iš „Auszros“, „Lietuviszki Rasztai ir Rasztininkai“ „Lietuviszkojo Balso“ ir „Mitteilungen der Litauischen Litterarischen Gesellschaft.“ (kurios tai eilės buvo spausdintos ir „Vienybėje Liet.“ 1897 m.) Szimkevicziaus eilės, P. Valiuno ir Simono Stanevicziaus. Szitų rasztininkų eilės arba poezija yra dabar surinkta į vieną knygą ir kaip kur pertaisyta.

Antroji dalis knygos yra „Rankvedis Senoviszkos Istorijos“ antra dalis apie Graikiją pagal Fisherį ir kitus (vers-ta kun. Miluko).

Czerknygės parupintos per M. Jankų. Spaulda ir kasztu M. Jankaus, Bitėnūse. Puslapių 46 (vokiszkomis raidėmis).

Knygelė pavadinta Czerknygėmis ir pilnai atsako tam vardui, nors tas vardas skamba su czerais arba zynavimais (raganavimais), vienok pamokslai yra geri ir praktiszki, kiekvienam žmogui naudingi. Szitoje knygutėje yra pamokinimai praktiszki kaip reikia gyventi ir visūse prietikiūse elgtis, kad atsiekti laimę. Knygutė padalinta ant skyrių ir teip: Apie turtų igijimą, Gaspadoriavimas, Sveikata, Tikras paszaukimas, Piningų paskiskolinimas, Iszlaikymas — tvermė, Gaspadorius, Svetimi piningai, Prieteliszki vekseli, Daug užsiėmimų negerai, Apgarsinimai ir reklamė, Teisingumas — tikriausia priezastis pasisekimo, Geri pamokinimai.

Trumpas praneszimas apie Kanadą, Naujausiai apdirbta per M. J. Pustl. 16 (vokiszkomis raidėmis.)

P. M. Petereitis jau 1897 m. ar dar 1896 m. raszė laiszkus į „Naują Lietuviszką Ceitungą“ ir paskiaus į „Vienybę“ visai išzgirdamas Kanadą, Manitobos provincijai, masindamas tenais lietuvius ant apsigyvenimo, ant ukių. Dabar szitoje knygelėje telpa vėl visokie iszgyrimai Kanados, kurioje esant vietos net dėl 500,000,000 lietuvių. Apart visko, apsigyvenimas Kanadoje nėra teip lengvas, kaip minėta knygelė kad raszo, o ypatingai Manitobos provincijai, kur negalima sėti žieminių sėjimų delei per didelį szalczią. Daugelis iš tos provincijos pabėgo į Suv. Valstijas iszsizadėją savo ukių ir visko. Kitokis yra jau gyvenimas provincijose, esanciose rytsziauriūse, Ontario ir Quebec arba vakarinėje Britiszkroje Kolumbijai. Manitoba yra szalcziausiame laipsnyje ir vargu bus ji kada apgyventa.

Trumpi atsakymai ant užmetinėjimų priesz religiją. Sutaishė kun. J. Kaulakis. V. Stagaro spaustuvėje, Shenandoah, Pa. 1899. Pustl. 95.

Vilius Tell

DRAMA PENKIUOSE AKTUOSE.
VOKISKAI PARASĖ

FRIEDRICH VON SCHILLER

LIETUVISKAI VERTĖ

VINCAS KAPSAS.

(Tąsa)

Melchthal.

Ištraukėva su Rudenz'u ir vos
Palikome liepsnas, sulužo lubos.
Kaip, atsipeikėjus, jį akis
Augštyr pakėlė, tai baronas mane
Apsikabino ir, tylėdami,
Įkurėm sandorą, kur sudrutinta
Ugnies liepsnoj laikys jau amžinai
Visokiuose likimo prityrimuos.

Fuerst.

Kur Landerberg?

Melchthal.

Anapus Bruenigo.

Ne mano kaltė, jei tasai, kurs tėvui
Akis išdurė, pats su akimis
Sviesioms išruko. Aš jį, pasivijęs,
Pas kojias mano tėvo atvilkau.
Buvau pakėlęs jau ant jojo kardą.
Tad nuo mielaširdystės neregio
Jis išverkė sau gyvastį. Prisieki
Nepagiežaut ir niekad čion negrįžt.
Išpildys, nes patyrė mūsų ranką.

Fuerst.

Gerai, kad tu nesutepei krauju
Mus teisų apgalėjimą!

Vaikai (skubina per sceną su paspyrų strampgaliais).

Liuosybė!

Liuosybė! (garsiai atsiliepia rago balsas.)

Fuerst.

Kokia šventė! Dieną tą

Vaikai atmįs, senatvės susilaukę.

(merginos atneša ant smaigo kepurę; pilna scena prieina žmonių.)

Ruodi.

Tai ta kepurė, prieš kuriąją mums
Reikėjo lenktis.

Baumgarten.

Ką su ja darysim?

Fuerst.

O Viešpatie! Po šita kepure
Anukas mano buvo.

Daug balsų.

Sudraskykit!

Paminklą tironijos meskite
Į ugnį!

Fuerst.

Ne, tegul ji pasilieka!

Ji tironijos buvo įrankiu,

Tegul gi bus dabar liuosybės ženklui!

(vyrai, moters ir vaikai stovi, arba sėdi ant sulaužytų paspyrų, susitelkę aplinkui graziu pusiauračiu.)

Melchthal.

Linkemi jau stovime ant griuvesių
Tironų mūsų galybės. Ką prisiekėm,
Išpildėme!

Fuerst.

Tai darbo tik pradžia,
O galas da toli. Dabar mums reikia
Drąsos ir sutikimo. Jug tikrai
Nelauks karalius, mums neužmokėjęs
Už vietininko mirtį ir atgal
Nesugrąžines tų, kurie išvyti.

Melchthal.

Tegul jisai ateina su visa
Galybe. Mes, vidui apveikę priešų,
Mokėsime išlauko jį sutikti.

Ruodi.

Keli tik siaurkeliai į mūsų žemę
Įleidžia. Mes lavonais savo juos
Užkimšime.

Baumgarten.

Mus amžinas sujungė
Ryšys, kareivių nūrą mums bijot!

Ateina Roesselman ir Stauffacher.

Roesselmann (įeidamas).

Tai yr dangaus baisi ranka.

Žmonės.

O kas gi?

Roesselmann.

Koki dabar laikai!

Fuerst.

Kas yr? Sakyk!

(Stauffacher'ui) A, tamista? Ką atnešei mums gero?

Žmonės.

Kas yr?

Roesselmann.

Klausykit ir stebėkitės.

Stauffacher.

Nuo didelės išgelbėti mes baimės....

Roesselmann.

Karalius nužavintas.

Fuerst.

Dieve miels!

(žmonės sukyla ir apsupa Stauffacher'ą.)

Visi.

Ar nužavintas! Ką? Karalius! Girdit!
Karalius!

Melchthal.

Tai negalima! Iškur

Tos žinios?

Stauffacher.

Albrechtas karalius dingo

Iš rankos žmogžudžio tiespat Brucku.

Tą žinią ištikims žmogus, Jons Mueller,

Mums parnešė štai iš Schaffhauseno.

Fuerst.

O kas atliko tokį baisų darbą?

Stauffacher.

Jis da baisėnis yr veikėjo dėl.

Nuzudę giminaitis, brolio vaikas,
Tai Jonas, švabų kunigaikštis.

Melchthal.

Kas

Jį privertę prie šitos tėvzdystės?

Stauffacher.

Norėjo ciesorius pasilaikyt

Jo tėviškę ir, kad nereikalautų

Atgal gražinti, sako, vyskupo

Kepurę davę nusizadinimui.

Vaikins, paklausęs peiktinos rodos

Draugų ir susitaręs veik su Vart'u,

Su Eschenbach'u Tegerfelden'u

Ir Palm'u, pasiryžo pats teisybę

Sau padaryt, jei jos negali rast.

Fuerst.

Kaip jis padarė tai?

Stauffacher.

Karalius jojo

Iš Steino Badenan ant Rheinfeldo.

Su juoju buvo kunigaikščiai, Jonas

Su Leopoldu, ir didžiunų daug.

Kaip prisiartino prie upės Reusso,

Kur persikelt reikėjo, žmogžudžiai,

I laivą sėdę, ciesorių atskyrę

Nuo pasekėjų suvisai. Paskui,

Bejojant ciesoriui lauku užartu. —

Kur miestas buvęs kitąsyk, tiesiog

Prieš seną pilį Habsburg'ų, jo lizdą

Ivarę durklą kunigaikštis Jons

I gerklę, Palm ragotinę pritaikę,

O Eschenbach da galvą perskėlė.

Nukrito tad jisai ant savo žemės,

I savo kraują, užmuštas savų.

Ant kito kranto matė viską, bet gi

Pagelbėt negalėjo, budami

Atskirti upės, tik sukėlė riksmą.

Varguolė moteriškėėjo tuo

Keliu ir ciesorius ant josios rankų

Pasimirė.

Melchthal.

Tai jis, besotis, pats

Sau kapą surėngė!

Stauffacher.

Viena tik baimė

Aplinkui; siaurkeliai kalnuos visi

Užiminėti; ant kiekvieno valsčiaus

Rubežių stovi sargas; Zuerich net

Vartus uždarė, kur tolydžio buvo

Per trisdešimtį metų atdari,

Bijodams žmogžudžių ir pagiežikų.

Nės vengrų karalienė, Jonieška,

Užmirėus moterių lyties švelnumą,

Prisiektinai jau rengia pagiežą

Už tėvo kraują žmogžudžiui, vaikams jo,

Tarnams jo ir pilių jo akmenims.

Prisiektę padermę jo suvaryti

I tėvo kapą ir, kaip rasoje

Geguzio, kraujuose jo išsimaudyt.

Melchthal.

O kas žin, kur pabėgo žmogžudžiai?

Stauffacher.

Atlikę savo darbą, išsiskirstė

Jie į penkias šalis, kad niekados

Nesusitiktų. Kunigaikštis Jonas

Tur buti klaidžioja kur kalnuose.

Fuerst.

Tai neturėjo iš piktadėjystės

Naudos? Kokia nauda iš pagiežos

Gal buti! Ji pati — baisingas penas,

Jos skonis — žmogžudystė, o sotums —

Nusiminimas.

Stauffacher.

Žmogžudžiams jų darbas

Neatnešė naudos. Mes rankomis

Grynomis iš kruvijos aukos sau renkam

Vaisius apstingus. Baimės jau nėra;

Didžiausias prieszininks liuosybės dingo;

Girdėjome, kad skeptras pereina

Nuo Habsbur'gų ant giminės kitos jau,

Kad viešpatystė liuosus rinkimus

Uztvirtint nor.

Fuerst ir kiti.

Ar apie tai girdėjai?

Stauffacher.

Jau grafas Luxemburg yr daugumu

Balsų paskirtas.

Fuerst.

Tai gerai, kad teisiai

Prie viešpatystės laikėmės. Dabar

Tikėkimės teisybės!

Stauffacher.

Reik bičiulių

Naujamjam viešpačiui, o mus apgis

Nuo Austrijos. (žmonės apkabina vienas kitą).

Petermann ir pasiuntinys.

Petermann.

Štai višesniejie vyrai.

Rocselmann ir kiti.

Kas tai?

Petermann.

Pasiuntinys tur raštą jums.

Visi (Fuerst'ui).

Atplėšk ir perskaityk!

Fuerst (skaito).

„Garbingiems vyrams

Iš Urio, Svico, Untervaldeno.

Jų karalienė, Elzbieta, suteikia

Malonę ir daug labo.”

Daug balsų.

Ko ji nor?

Jau ji ne karalienė mūsų.

Fuerst (skaito).

„Savo

Didžiam skausme ir gedulinos našlės,

(Toliaus bus)

Isz visur.

Popiežiaus sekretorius, kard. Rampolla, iszsiuntinėjo į visus popiežiaus pasuntinius visose vieszpatystėse protestą priešais Italijos valdžią, per kurios priezastį tapo neužkviestas popiežius ant nusiginlavimo konferencijos Haagoje.

Ispanijai susivienijo republikonų ir socialistų partijos, kad isznaikinti visokius tikėjimiskus zokonus, ypatingai jezvitus. Prascziokėliai gaus melstis už tą visą jomarką ir aukas dūti.

Mokslų akademija, Petrapi-
leje, padavė carui užmanymą, patvirtinti gregorijoniską kalendorių, kurį visas svietas vartoja ir tiktai viena Maskolija pasilikusi prieseno julijoniskos, su 13 dienų paskui, per ką nusidūda daugelis kėblumų susineszimūse su kitoms vieszpatystėms ir t.t. Akademija tikisi kad caras tai padarysės.— Reikia pasakyti tiktai „byt po semu“ ir permaintyta.

Pajieszkėjimai.

Pajieszkau savo draugo Jūzo Tarvainio, isz Malavėnų sodžiaus, Viduklės parapijos, Raseinių pav. Kauno gubernijos. Praėjusę žiemą gyveno Pittsburgė. Kas apie jį žino, arba jis pats, te suteiks žinę ant žemiau padėto adreso, nes turiu svarbų reikalą.

V. Žibas
1162 S. Oakley Ave
Chicago, Ill.

Asz, Pranė Szaukeviczienė, pajieszkau savo vyro, Jurgio Szaukevicziaus, kuris iszva žiavo jau mėnesis laiko ir jokios žinios apie savę iki sziol nedavė. Gal kokia nelaimė jį kur patiko. Jis turi 29 metus, vidutinio augumo,

plaukai jūsvi, usai gelsvi ir mažiukai, linksmo budo ir tankiai jūkiasi, sermėga jūda ir su liemeniu, kelinės pilkos, brusloto atlape turi spilką Algerdo draugystės.

Jeigu kas apie jį ką žinotu, teiksisi suteikti mą žinę, nes asz pasilikusi su dviem mažais kudikiais nežinau ką daryti.

Prane Szaukeviczienė.
534 W Mahanoy str.
Mahanoy City, Pa.

Ant pardavimo.

Puikus vieszbutis (Hotel) yra ant pardavimo su labai gromis iszlygomis. Priezastis pardavimo yra, kad turėdams du vieszbucziū, perdaug turiu užsiėmimo ir dėlto vieną pardūdu. Dasiznokite pas

P. Lipaviczziū
1837 N. Main Ave.
Providence, Scranton, Pa.

Balius! Balius!

Waterbury, Conn. Kadangi parengimas „Keistuczio“ tragedijos, atsieina brangiai, o mūsų teatraliskai kūpai ne turint ant to piningų, tad mes nutarėm iszleisti \$10 ant laimo ir drauge parengti baliū, kuris atsibus 14 d. Rugsėjo (Sep.) 1899 ant „Concordia Hall“ Waterbury, Conn. Todėl tai užpraszome visus lietuvius ir lietuvaites atsilankyti ant szio baliaus, nes tokiu budu suszelpsit mus o mes vėliaus stengsimės perstatyt dar ne buvusę ant scenos, „Keistuczio“ tragediją laike „Susivienijimo“ seimo, busenczio Waterbury, Conn.

„Simano Daukanto Teatraliskza Draugystė“.

Puikus Balius

Draugystės szv. Kazimiero So. Boston, Mass. bus su paszventinimu vėlavos 4 Rugsėji (Labor day) 1899. Draugystė szv. Kazimiero užkvietė Draugystę D. L. K. Vytauto, nes

turės puikią parodą ir marszfts sziomis gatvėmis: Pradės nū 339 Broadway — Dorchester Ave. — Dover str. — Berkeley str. — Columbus Ave. — Boylston str. — Washington str. ir Eliot str. kur paskui sueisime ant *Caledonia Hall* po 45 num. Ant salės bus prakalbos apie reikalus draugyszių.

Dėlto užpraszome lietuvius ir lietuvaites atsilankyti ant teip puikaus pasilinksminimo. Įeiga vyrams \$100 o moterims 50 ct. Gėrymas visiems dovanai. Prasidės 2 valandą po pietų ir tesis iki 12 valandai nakties. *Komitetas.*

Puiku Baliu

rengia Draugystė Szv. Laurino isz Lawrence Mass. ant 9 dienos Rugsėjo (September) 1899, salėje *Ford Broad* Lawrence Mass. Įeiga vyro su mergina 25 ct. Visi lietuviai privalo atsilankyti, nes pusė pelno bus dėlei parodos mūsų raszliavos Paryžiuje.

Komitetas.

DYKAI!

Del ligoniū reikalaujant pagalbos. Kas norite trumpam laike sveikatos, nū visokių ligų, didelių ar tai mažų, meldžiamė atsizaukti į mūsų kompaniją garsingų Karaliaucziaus D-rų rodų ir gydūlių kur ranlasi daugybė D-rų isz Europos ir Amerikos dėl darymo rodų. Siuncziamė gydyclas pagal geriausius Receiptus į visus krasztus, kas tiktai pareikalauja. Ne-reikia turēt gėdos pasiklaust rodos apie slepemas ligas. Mes siuncziamė sziais minėtas garsingas gydūles DYKAI: nū skaudėjimo galvos, gumbo, drugio, skaudėjimo dantų, o skaudėjimas į 3 minutes nustoja ant visados. Tikt meldžiam ant kožnų minėtu gydūlių prisist už 20 centų markėmis dėl prisiantimo, o gausit per pacztą dykai. Szita proga tikt dėl lietuviū yra: Mes velijam pasiskubiūt dabar ir siuncziam dykai visiems dėl persitikrinimo. Toji proga mūsų geriausiu gydūliū suvis bus trumpa. Apie plaukų sudrutinimą galit pasiklaust rodos, o mes užganėdysim ir ant pliku galvų ataugysim naujus plaukus, vietoj iszpūlusių, jeigu ne sėnas ir isz pamilijos ne yra plikas, be abejonės yra pagalba. Ne vilkinkit, bat raszkit. Adressas:

The J. M. BRUNDA & CO.,
Box 2361, New York City.

AGENTAS

asskuravojimo NAMŲ ir visokių
DAIGTŲ nū ugnies

GEO. GWILLIAM, agentas.

MAIN Str. Plymouth, Pa.

Temykite.

Daugelis mums atraszo rei kalaudami rodos apie iszsius-tus piningus Lietuvon per visokius agentus, labiausiai žydus, kurie siunczia statei į savo kiszenių. Tai gi norėdami, kad jusų piningai neprazutu ir greitai daeitu į rankas to kuriam siuncziasi, siuskite per „Vienybės“ redakcija, o greicziausiai apturės. Taipogi mes pardūdame laivakortes ant greicziausių laivų į Hamburgą, Bremen bei Antverpen, kaipo ir atgal. Kas nenorite ilgai ant marių plukauti, pirkite laivakortę „Vienybės“ redakcijai o nesigailėsite.

Prisiuncziant piningus ant persiuntimo Lietuvon arba ant laivakortes, uždekite adresą tokį:

J. J. Pauksztis & Co.
Plymouth, Pa.

BRAVORAS.

(CITY BREWERY CO.)

Kuriame iszdirba skaniausia, geriausia ir sveikiausia, ALŲ ELIŲ ir PORTERŲ.

Po No 600 iki 612 Pearl str.

ELIZABETH N. J.

PETER BREIDT
Locninjkas.

A D R E S A I

CENTRALISZKŲ VIRSZINIŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DRAUGYSTĖS.

Prezidentas—T. Astramskas
P. O. Box 200, Minersville, Pa.

Kasierius—Ig. J. Grieszius,
898 Bank st., Waterbury, Conn.
Sekretorius—M. J. Damijonaitis,
65 N. Leonard str. Waterbury, Conn.